

UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO

PROGRAM
PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ
(75 godzin)
dla kierunku: **Pedagogika**
studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia
po I roku

Bydgoszcz

1. Termin i wymiar praktyki pedagogicznej:

Praktykę pedagogiczną należy zrealizować w wybranej placówce oświatowo-wychowawczej po I roku studiów w wymiarze **75 godzin** (dydaktycznych).

2. Proponowane miejsca praktyki:

Praktyka pedagogiczna, organizowana przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego będąca integralną częścią procesu kształcenia, odbywa się w placówkach oświatowo-wychowawczych tj.: **szkołach różnego typu i rodzaju, bursach, internatach, pałacach młodzieży, domach kultury, ogniskach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapeutycznych, ośrodkach szkolno-wychowawczych, szkolnych schroniskach młodzieżowych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich.** Student odbywa praktykę w charakterze: pedagoga, nauczyciela – wychowawcy, nauczyciela – doradcy zawodowego lub wychowawcy – opiekuna.

3. Cele praktyki pedagogicznej:

Praktyka pedagogiczna stanowi ważny czynnik kształtowania osobowości przyszłych pedagogów oraz rozwijania w nich pożądaných cech umysłu i charakteru.

Celem praktyki pedagogicznej jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami i wychowankami, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów i wychowanków wraz z konfrontowaniem nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Celem praktyki jest także poznanie zasad funkcjonowania wybranych placówek oświatowo-wychowawczych oraz umożliwienie studentom zdobycia umiejętności skutecznego działania niezbędnego do podjęcia i prowadzenia pracy wychowawczej w placówkach oświatowo-wychowawczych. W toku praktyki studenci zapoznają się z wzorowymi przykładami pracy wychowawczej oraz podejmują

próby samodzielnej pracy w wybranych placówkach oświatowo-wychowawczych.

4. Treści i organizacja praktyki pedagogicznej (75h):

- 1) zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów, wychowanków;
  - b) aktywności poszczególnych uczniów, wychowanków (w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, opiekun) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku);
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń;
  - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyki w placówce oraz prowadzonych przez niego zajęć;
  - f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyki w placówce różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej;
  - g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży;
  - h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyki w placówce na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyki w placówce w:
  - a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa;

- b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji;
  - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych;
  - d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- 4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:
- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie;
  - b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń;
  - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie;
  - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków;
  - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze/konspekty zajęć;
  - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych;
  - g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
  - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad;
  - i) sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem placówki;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki;
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką;
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron);
- d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów;
- e) konsultacje z opiekunem praktyki w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań.

Proponowany rozkład wykorzystania czasu przeznaczanego na realizację praktyki:

- **15 godzin** – poznanie dokumentacji placówki, warsztatu pracy pedagoga, nauczyciela, wychowawcy, opiekuna; udział np. w uroczystościach, radzie pedagogicznej, spotkaniach z rodzicami lub innych formach działalności placówki;
- **45 godzin** – asystowanie, pomoc i obserwacja zajęć prowadzonych w placówce przez pedagogów, nauczycieli, wychowawców i opiekunów;
- **15 godzin** – podejmowanie prób samodzielnej pracy i prowadzenia zajęć wychowawczych przez studenta.

5. Obowiązki studenta na praktyce:

- a) złożenie dokumentacji przygotowanej przez Studium Praktyk przed rozpoczęciem praktyki u Dyrektora/Kierownika placówki;
- b) zgłoszenie się na praktykę w dniu jej rozpoczęcia zgodnie z ustaleniami wstępnymi;
- c) studenta na praktyce obowiązuje punktualność, kultura osobista, plan zajęć ustalony przez dyrektora i opiekuna praktyki z placówki;
- d) student na praktyce podlega regulaminowi placówki obowiązującemu dla etatowych pracowników;
- e) czas oraz sposób realizacji zajęć na praktyce ustala opiekun studenta z placówki;

- f) choroba studenta wymaga telefonicznego poinformowania o nieobecności opiekuna praktyki z placówki. Czas praktyki zostaje wydłużony o okres choroby;
- g) studenci są zobowiązani do prowadzenia dziennika praktyki według podanego wzoru (załącznik nr 2);
- h) bezpośrednio po zakończeniu praktyki **student składa dziennik praktyk wraz z opinią u opiekuna kierunkowego praktyki z ramienia Uczelni;**
- i) uwagi własne student wpisuje na bieżąco w dzienniku praktyk.

6. Obowiązki opiekuna kierunkowego praktyk z ramienia uczelni

– opiekun kierunkowy praktyk z ramienia uczelni zobowiązany jest do:

- a) informowania studentów o miejscu, formie, celach i zadaniach praktyki określonych w programie;
- b) czuwania nad właściwym przebiegiem praktyki w terenie;
- c) kontrolowania przebiegu praktyki, w tym hospitowania (wrywkowego sprawdzania obecności studenta na praktyce i jego aktywności);
- d) rozstrzygania ewentualnych sporów związanych z przebiegiem praktyki;
- e) sprawdzania dokumentacji sporządzonej przez studenta po zakończeniu praktyki;
- f) zaliczania praktyk studentom na podstawie stosownej dokumentacji (**dziennik praktyk i opinia**);
- g) złożenia sprawozdania z praktyk studenckich kierownikowi Studium Praktyk.

7. Oczekiwane działania ze strony Dyrektora/Kierownika placówki:

- a) zapoznanie studenta z całokształtem działalności placówki i obowiązującymi przepisami oraz z prawami i obowiązkami pracowników placówki;
- b) przydzielenie opiekuna praktyki z placówki – instruktora praktyki i określenie obowiązków studenta;

- c) informowanie Studium Praktyk o nie zgłoszeniu się studenta na praktykę i trudności w jej realizacji;
- d) podsumowanie praktyki, wypełnienie dokumentacji – ustalenie wspólnie z opiekunem praktyki z placówki oceny praktyki studenta;
- e) udzielenie informacji pracownikowi Uczelni o funkcjonowaniu studenta na praktyce.

8. Oczekiwane działania ze strony opiekuna praktyki z placówki:

- a) opiekun wspólnie ze studentem opracowuje plan praktyki (według załącznika nr 1);
- b) kontroluje prawidłowość zapisów w dzienniku studenta;
- c) prowadzi zajęcia pokazowe i omawia je ze studentem;
- d) zaznajamia studenta ze swoim warsztatem pracy;
- e) sprawdza i zatwierdza konspekty zajęć próbnych prowadzonych przez studenta;
- f) hospituje, omawia i ocenia zajęcia prowadzone przez studenta. Ocenę zajęć oraz uwagi dotyczące ich realizacji wpisuje na konspekcie;
- g) podpisem w dzienniku praktyki studenta stwierdza odbycie zaplanowanych zadań w każdym dniu praktyki;
- h) sporządza opinię studenta i przedkłada ją do zatwierdzenia Dyrektorowi/Kierownikowi placówki;
- i) udziela informacji pracownikowi Uczelni o funkcjonowaniu studenta na praktyce.

Uwagi końcowe:

1. Student rozlicza się w dzienniku praktyki z przewidzianej planem liczby godzin.
2. Sprawozdania z obserwacji zajęć oraz konspekty (załącznik nr 3) należy umieścić w dzienniku praktyki.
3. Plan praktyki powinien być tak opracowany, aby student mógł realizować zadania wynikające z proponowanego rozkładu wykorzystania czasu równolegle.
4. W ostatnim dniu praktyki następuje jej podsumowanie przez Dyrektora/Kierownika placówki.

5. Dziennik praktyk oraz opinię student składa u wyznaczonego opiekuna kierunkowego praktyk w pierwszym tygodniu po zakończeniu praktyki.

Załączniki

Załącznik nr 1

Plan praktyki

Data	Godz. od....do....	Rodzaj zajęcia	Grupa lub zagadnienie	Jeśli zajęcia próbne lub samodzielne to oceny	Podpis opiekuna i inne uwagi o wykonaniu zadań

Załącznik nr 2

Skorowidz dziennika praktyki

Wielkość dziennika A-4 lub system kartkowy – arkusz A-4

1. Strona tytułowa „Dziennik praktyki pedagogicznej”
imię i nazwisko studenta
kierunek studiów
nazwa i adres placówki
nazwisko i imię opiekuna z placówki
2. Spis treści.
3. Szczegółowy plan praktyki.
4. Sprawozdania z obserwowanych zajęć.
5. Konspekty zajęć próbnych ocenianych przez instruktora – opiekuna praktyki z placówki.
6. Notatki o pracy i obowiązkach Dyrektora/Kierownika placówki.
7. Notatki o organizacji i funkcjonowaniu placówki.
8. Spostrzeżenia, uwagi, wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach praktyki.

Załącznik nr 3

WZÓR SPRAWOZDANIA Z OBSERWACJI ZAJĘĆ/ KONSPEKTU (SCENARIUSZA) ZAJĘĆ

1. Data
2. Grupa
3. Czas trwania zajęć
4. Temat zajęć
5. Cele zajęć
6. Metody prowadzenia zajęć
7. Środki dydaktyczne
8. Szczegółowy przebieg zajęć (w ujęciu tabelarycznym)

Przebieg zajęć (lekcji)	Czynności prowadzącego (nauczyciela-wychowawcy)	Czynności uczestników (uczniów-wychowanków)	Czas trwania